4

మెలికల కడియాలు

ప్రొద్దుట్నుంచీ కోటిగాడి వాలకం కనిపెట్టి చూస్తున్నాడు రామిగాడు. దొరసానమ్మగారికి జ్వరం. దొరగారు ఊళ్ళో లేడు, కోటిగాడు పొలంకేసి పోలేదు సరిగదా, ఆఖరికి ఇంటికూ్యాడా వెళ్ళొచ్చినట్టు లేదు. కాట్లకుక్కలా కనపడిన జీతగాళ్ళందరినీ నానా కూతలూ కూస్తున్నాడు.

అసలే మచ్చు ముఖం. అందుకు తోడు ప్రొద్దుట్నుంచీ దొంగ చూపులు చూస్తున్నాడు. తను రెండు సంవత్సరాల్నుంచీ గుట్టుగా దాచిన రహస్యం కాస్తా గ్రహించేశాడా అన్న అనుమానం కూడా కలిగింది రామిగాడికి.

సూర్యాస్తమయానికి ఇంక అట్టే కాలం పట్టదు. తను యివ్వాళ పనులన్నీ చక చకా ముగించాడు. ఇంక పాడిగేదెలు రెంటికే ఇంత కుడితి పెట్టటంతో తన పని ముగుస్తుంది. తరవాత సరాసరి భద్రాచారి దుకాణానికి. ఆ తరువాత...

ఆ సంగతి ఊహాకందినప్పుడల్లా రామిగాడి శరీరం పులకరిస్తోంది. హృదయం ఆనందంతో పరవశమౌతోంది. మనస్సు గాలిలో అలా తేలిపోయి రెండు సంవత్సరాల క్రిందట తను పొందిన అనుభూతిని తిరుగా అనుభవిస్తున్నట్టు ఉంటోంది.

నాలుగు చేటల తవుడు గబగబా కుడితి గాబులో పోశాడు రామిగాడు. రెండు చేతుల్నీ గాబులో పెట్టి నీళ్ళతో కలసీ కలవకుండా వున్న తవుడును గిరగిరా తిప్పసాగాడు. సుడులు తిరుగుతూ అలల రూపంలో అంచుల కెగబాకుతున్న గాబులోని నీటిలాగే, అతడి మనస్సు కూడా భద్రాచారి దుకాణాన్ని తను కొనబోయే మెలికల కడియాల్ని అందిపుచ్చుకుంటోంది.

కోటిగాడు వచ్చాడు. అల్లంత దూరాన నుంచుని రామిగాణ్ణి నఖశిఖ పర్యంతం గుచ్చి గుచ్చి చూశాడు. రామిగాడు ఇదేమీ గమనించే స్థితిలో లేడు. తన ఆలోచనల్లో. రెండు సంవత్సరాల శ్రమ ఫలితంగా, ఫలించిన తన ఆలోచనల్లో అతడు ఉండిపోయాడు.

"ఏంరోయ్, బలే ఉసార్‌లో ఉన్నావ్ !" అన్నాడు కోటిగాడు.

"ఎహెహెహెఁ ఏంలేదు" అనేశాడు రామిగాడు, ఉలిక్కిపడి తల తుడుతూ.

"మాణిక్కెం తొందరగా రమ్మందేరా ?" అన్నాడు కోటిగాడు, అదో దొంగ చూపుతో.

"ఆదేం కాదులేవోయ్, ఇయ్యాల..." నాలిక్కొరుక్కున్నాడు. రామిగాడు,

"అసలు సంగతేందరో ! నా మీద నమ్మకం లేదా ?"

"ఊఁ" అని మూలిగాడు రామిగాడు. ఇంతలోనే వళ్ళు మరచిన ఉత్సాహంతో "ఆఁ ఏంలేదు.. మా ఆడదానికి మెలికల కడియాలంటే మా చెడ్డ సరదా. పెల్లయినప్పటినుంచీ కొనిద్దామంటే డబ్బు పిగల్లేదు..."

"అయితే ఇయ్యాల కొనబోతూ ఉండావన్న మాట !" మధ్యలోనే అందుకుని గుచ్చి గుచ్చి చూస్తూ అడిగాడు కోటిగాడు.

కోటిగాడి చూపుల్లో 'నీ కింత డబ్బు ఇవ్వాళ ఎక్కడినుంచి వచ్చింది?' అన్న ప్రశ్న ద్యోతకమవుతోంది. కండ్ల కొనల్లోంచి ఈర్ష్య తొంగి చూస్తోంది.

రామిగాడి మనస్సు చివుక్కుమన్నది. కోటిగాడూ, తనూ దాదాపు పది సంవత్సరాలనుంచి బుచ్చయ్యగారి పనిలో ఉంటున్నారు. తనను చూస్తే యెందుకో కోటిగాడికి ఎప్పుడూ కోపమే. తనకు పెళ్ళయిన ఈ రెండు సంవత్సరాలనుంచీ ఆ కోపం చాలా విజృంభించింది. మరి ఈ ప్రొద్దుట్నుంచి కారాలు మిరియాలు నూరుతున్నాడు.

తనమీద కోటిగాడికి యింత పగ ఎందుకో, యెంత ఆలోచించినా రామిగాడికి అర్థంగాదు. 'ఇయ్యాల కొనబోతుండావన్న మాట !' అన్న కోటిగాడి మాటల వెనక ఉన్న ద్వేషం రామిగాణ్ని కలత పెట్టింది. ఆ ప్రక్కనే

నుంచుని కోటిగాడు ఇంకా విషపు నవ్వు నవ్వుతూనే ఉన్నాడు. వాణ్ణి వదిలించుకోవడం ఎల్లా ?

కోపం చీదరించుకుంటూనే అన్నాడు రామిగాడు.

"ఏడాదినుంచీ అణాలూ, బేడలూ దాచి, ఎట్టయితేం కడాలు కొనేందుకు సరిపడే డబ్బు కూడబెట్టాలేవోయ్ !"

ఆ తర్వాత ఇక అక్కడ నుంచోలేదు. కుడితి గాబులోంచి చేతులు బయటికి తీసి, మోచేతుల వరకూ అంటివున్న తవుడును విదిలించుకుంటూ గొడ్ల చావిడి వేపుకు వెళ్ళిపోయాడు.

రోజూ రాత్రి ఎనిమిది గంటలవరకూ తెమలని పనిని ఈ రోజు ఆరుగంటలకే ముగించాడు రామిగాడు. దొరసానమ్మగారితో వెళ్తున్నానని చెప్పి, సరాసరి భద్రాచారి దుకాణంకేసి బయలుదేరాడు.

ఈ రోజు అతడి మనస్సు ఆనందంతో ఉరవళ్ళు పరవళ్ళు తొక్కుతోంది. ఆలోచిస్తున్నాడు. ఇవ్వాళ కూడా భద్రాచారి తనని చూసి ముఖం చిట్లించుకుంటాడు. రోజూ తను చేతులు నలుపుకుంటూ ఒక్కసారి ఆ మెలికల కడియాలు చూపించమని అడిగేవాడు. విదిలించి సదిలించి అతను వాటిని చూపించేవరకూ వదిలేవాడు కాదు.

భద్రాచారి రోజూ తనకేసి 'ఎక్కడిదీ శనిగ్రహం' అన్నట్టు చూసేవాడు. కాని ఇవ్వాళ...దర్జా రొండినున్న సంచిలోంచి రూపాయలు తను బయటికి తీస్తాడు. ఒకటి, రెండు, మూడు మొత్తం ముప్ఫైఆరు రూపాయల్ని ఖంగుమనిపిస్తూ భద్రాచారి చేతిలో పోస్తాడు.

అప్పుడు చూడాలి భద్రాచారి ఛత్వారపు కళ్ళపోకు! బహుశా ముక్కుమీదికి జారిపడే కళ్ళజోడును మరోమారు తుడిచి పెట్టుకుంటాడు. ఇంత కాలంనుంచి తనను తేలిగ్గా చూసినందుకు విచారిస్తాడు. తను మాత్రం డబ్బు అవతల పారేసి, ఆ మెలికల కడియాల్ని తీసుకుని గుట్టు చప్పుడుగా వచ్చేస్తాడు.

రామిగాడు భద్రాచారి కొట్టు ముందుకు వచ్చేశాడు. భద్రాచారి తల వంచుకుని కొలిమి ఊదుకుంటున్నాడు. పల్లెటూరి జనం కూడా, బస్తీల్లోనే నగలు చేయించడం నేర్చిం తర్వాత, భద్రాచారికి దినం గడవటమే

కష్టంగా ఉంటున్నది. మరి ఒక నెలనుంచి చేతిలో చిల్లిగవ్వ రాలలేదు. ఒక మెలికల కడియాలజత తయారయి సిద్ధంగా వుంది. అదన్నా అమ్ముడుపోతే కాస్త డబ్బు చేతిలో మెదులును. నెల రోజులనుంచి రామిగాడు రోజూ, రేపు తప్పక కొంటాను. ఎవ్వరికీ ఇవ్వవద్దని ఒక్కపొద్దుల చెబుతున్నాడు. రోజూ వచ్చి ఒకసారి చూపించేంత వరకూ విసిగించి మరీ పోతాడు.

రామిగాడి అమాయకత్వం చూస్తే భద్రాచారికి జాలి కలుగుతుంది. తనకోసమే ఆ మెలికల కడియాలు అట్టే పెట్టాడనుకుంటాడు. అందుకే తనూ ఏదో వాణ్ణి కనికరిస్తున్నట్టు ప్రవర్తించాడు.

కాళ్ళ చప్పుడు విని భద్రాచారి, కొలిమిలో గొట్టాన్ని అలాగే వుంచి తలెత్తి చూశాడు. ఎదురుగా రామిగాడు. అంతవరకూ వాణ్ణి గురించే ఆలోచిస్తున్న భద్రాచారికి, వాడి ఆకారం చూసేసరికి వళ్ళు భగ్గుమన్నది. రోజూ ఇదో నాటకం అనిపించింది.

“వచ్చావా, నా ప్రాణం తియ్యటానికి. కడియాలూ లేవు గిడియాలు లేవు. పో పో, వచ్చావు మహా కొనేవాడివి !” అనేశాడు భద్రాచారి గుడ్లెర్ర చేస్తూ.

రామిగాడికి, భద్రాచారి ఈసడింపేమీ బాధ కలిగించలేదు. అతనేమంటాడో ముందే తెలుసు గనుక, గంభీరంగా ఓ చిరునవ్వు నవ్వి, రొండిన కట్టుకున్న రూపాయల సంచిని గబగబా ఊడదీశాడు.

భద్రాచారి గతుక్కుమన్నాడు. రామిగాడి కళ్లు విజయ గర్వంతో మెరుస్తున్నాయి. బహుశా విశ్వవిజేత అని పేరు గాంచిన సికిందర్‌కు కూడా ఏ దేశాన్ని జయించినప్పుడూ అంత ఆనందం, అంత ధీమా, అంత విజయ గర్వం కలిగి ఉండదు.

ఒక్కొక్కటే లెక్కపెడుతూ ముప్పైఆరు రూపాయలూ భద్రాచారి చేతులో పోశాడు రామిగాడు. కాని, రామిగాడు ఊహించినట్టు, భద్రాచారి ఛత్వారపు కళ్ళు ఆశ్చర్యంతో మెరవలేదు సరికదా, కనీసం రోజూ తన్ను అంత చులకనగా చూసినందుకు పశ్చాత్తాపాన్ని కూడా కనపరచలేదు.

తనకు ఊరికేనే ఇస్తున్నట్టు ఆ కడియాల జతను చేతులో పెట్టి, కిక్కురు మనకుండా డబ్బు మరోసారి లెక్కపెట్టుకుంటూ ఇంట్లోకి వెళ్ళి

పోయాడు భద్రాచారి. రామిగాడికి ఆ నిమిషాన వీలుంటే, భద్రాచారిని నమిలి మింగుదామా అన్నంత కోపం వచ్చింది.

రామిగాడు తిరిగి యింటివైపుకు నడుస్తున్నాడు. రెక్కలుంటే ఎగిరి పోయి ఉండును. గాలిలో తేలిపోతున్నాడు. రోజూ లాగనే మాణిక్యం యీ రోజూ బుంగమూతి పెట్టి కూర్చుని ఉంటుంది. కొద్ది రోజులనుంచి తనను ఎందుకూ పనికిరాని దద్దమ్మ క్రింద కట్టేసింది. మరి యీ రోజో...? తనకు తెలియకుండానే చెయ్యి బొడ్లో దాచి ఉంచిన కడియాలమీదికి పోయింది. ఆడదాని దృష్టిలో ఒక్కసారి మగవాడు తేలిక అయ్యాడా వాళ్లను పుట్టించిన బ్రహ్మతరం కూడా కాదు. ఆ అభిప్రాయం మార్చడానికి. కాని అమాయకుడైన రామిగాడికేం తెలుసు ఆ విషయం! కడియాలు చూసి తన్ను ఆనందంతో అమాంతం కావలించుకుంటుందనుకున్నాడు రామిగాడు.

రామిగాడికి చిన్నప్పుడే తల్లీ తండ్రీ కరువయ్యారు. మేనమామ ఇంట్లో పెరిగాడు. పెరగటమంటే పది సంవత్సరాలనుంచి బుచ్చయ్యగారి యింట్లో రెక్కలు ముక్కలయేలాగ బండ చాకిరీ చేస్తే నెలకు పది రూపాయల జీతం యిచ్చేవారు. అవి అల్లారు ముద్దుగా తెచ్చి అత్త చేతిలో పోస్తే ముక్కు విరుస్తూ మూతివిరుస్తూ ప్రొద్దునపూట యింత గంజి పోసేది. మళ్ళీ రాత్రిళ్ళు బుచ్చయ్యగారిఇంట్లోనే అన్నం తినేవాడు.

రామిగాడికి పెండ్లయి రెండు సంవత్సరాలయినా భార్య కాపరానికి వచ్చి ఆరు నెలలు మాత్రమే అయింది. యీ ఆరునెలల్లో భార్యను మెప్పించగలిగే ఏ గొప్పపనీ చేయలేకపోయాడు. ఆలోచిస్తూ నడుస్తున్నాడు రామిగాడు. కళ్ళముందు నల్లగా నిగనిగలాడే బొద్దుపాటి కాళ్ళూ, ఆ కాళ్ళకు తెల్లని వెండి మెలికల కడియాలు కన్పిస్తూ, మరల తనను త్వరగా నడవమని కవ్విస్తూ, మధ్య మధ్య మాయమౌతున్నాయి. ఒక్కొక్కప్పుడు తన గుండెల్లోనే ఆ కాళ్లు నడుస్తున్నట్లున్నాయి కూడా.

తనకు కడియాలు పెట్టిన కాళ్ళంటే చిన్నప్పటినుంచీ కూడా ఎంతో యిష్టం. యీ మధ్య నాగరీకం పెరిగి, మగ ఆడ భేదమే లేకుండా పోతోంది. మొండి కాళ్ళ ఆడవాళ్ళను చూస్తే తనకు చాలా అసహ్యం. బుచ్చయ్యగారి కోడలు ఆ బంగారమ్మ మొండి కాళ్ళు సన్నగా, ఊస పుల్లలాగ ఎంత అస

హ్యాంగా ఉంటాయి ? అంతకంటే తన కాళ్ళే ఎంతో అందంగా ఉంటాయని పిస్తుంది !

మాణిక్యాం కాళ్ళ అందం చూసే, నల్లగా ఉంటుందన్నా, పెదాలు లావుగా ఉంటాయన్నా లెక్క చేయకుండా పెళ్ళి చేసుకున్నాడు.

పెళ్ళయినప్పటినుంచి ఆ కాళ్ళకు మెలికల కడియాలు పెడితే ఎంత అందంగా ఉంటాయోనని ఊహించుకునే మురిసిపోయేవాడు. మాణిక్యాంతో కూడా కొనిపెడతానని చెప్పాడు. కాని ఒక ఆశపెట్టి ఆ ఆశను తీర్చలేని వాడంత అసమర్థుడైన భర్త, భార్యల దృష్టిలో యింకొకడు ఉండబోడు.

పెండ్లయిన ఈ రెండు సంవత్సరాల్లో ఎంత ప్రయత్నించినా కడియాలు కొనటానికి డబ్బు మిగల్చలేకపోయాడు. మాణిక్యాం తనను యీమధ్య పూర్తిగా అసమర్థునికింద కట్టేసింది. తను ఏ పనిచెప్పినా చేయదు. సరిగదా, దెప్పిపొడుపులతో ప్రాణం తీస్తోంది. కాని యీరోజు...

చాలా ఉత్సాహంతో ఈలవేస్తూ ఇంట్లో ప్రవేశించాడు రామిగాడు. మాణిక్యాం దొడ్లో గుడ్డలు వుతుకుతున్నది. చీర బిగబట్టి గుడ్డలు వుతుకు తూంటే ఆ నల్లని నిగనిగలాడే పాదాలు ఎంత అందంగా ఉన్నాయో అని పించింది రామిగాడికి. కొంచెంసేపు అలాగే ఆ పాదాల్ని పరికిస్తూ నిలబడి పోయాడు. మాణిక్యాం రామిగాణ్ణి చూసీ చూడనట్లుగానే యింకా విసు రుగా గుడ్డలు వుతుకుతున్నది.

రామిగాడు సంతోషంతో "ఏమేవ్, యిట్టారా. ఒక మంచిమాట సెపుతా, నిన్నే నే! పలుకే బంగారమయిందేమే ?" అంటూ ఊపిరాడకుండా కేకలేశాడు.

మాణిక్యాం వళ్లు మండిపోయింది. ఉతుకుతున్న చీరను దూరంగా విసిరేసి చాలా వడిగా రామిగాడివైపుకు నడిచింది. యింకొకరోజైతే రామి గాడు భయపడి వుండేవాడేకాని యీరోజు మాణిక్యాం కోపంగావుంటేనే అందంగా కన్పిస్తున్నది. "ఏం కొంపమునిగిపోయింది? ఆ వజాన కేకలేస్తుం డావు? ఏమీ చాతకాకపోయినా కేకలుమాత్రం చాతవును" అంటూ హుంక రిస్తున్న మాణిక్యాం చెయ్యిపట్టుకొని రామిగాడు చిరునవ్వుతో కూర్చో బెట్టబోయాడు. విసురుగా చెయ్యి విదిలించుకొని "నా బతుక్కుతోడు యీ

సరసాలే తక్కువ" అంటూ ముఖం చిట్లించుకొని తిరిగి వెళ్ళిపోతున్న మాణిక్యాం చెయ్యి మళ్లీ గట్టిగా పట్టుకున్నాడు రామిగాడు.

"ఎందుకే యింత కోపం? నీకోసం ఏం తెచ్చానో చెప్పుకో" అన్నాడు రామిగాడు, ముఖం గంభీరంగా పెట్టి.

"ఆఁ తెచ్చావు ఏ అణా పకోడీలో, అర్ధనా పూలో" అంటూ చెయ్యి విడిపించుకోబోయింది.

రామిగాడు కొంచెం సకిలిస్తూ అన్నాడు: "నన్ను ఎంత దూడ పుల్లాయికింద కట్టేశావు? చెప్పు చూద్దాం ఏం తెచ్చానో!"

ఈసారి మాణిక్యాం ముఖంలో కొంచెం మార్పు కన్పించింది. రాజీ మార్గంలో అడిగింది: "నాకు పనుంది పోవాలి. ఆ తెచ్చిన కాసులపేరు ఏదో తొరగా చూపించు" అన్నది.

మాణిక్యాం మాటల్లోని వ్యంగ్యం రామిగాడికి అంత ఉత్సాహంలోనూ బాధ కలిగించింది. "కాసులపేరూ కాదు. కట్లదండా కాదు. నీ కిష్టమైన 'మెలికల కడియాలు' తెచ్చాను" అంటూ బొడ్లోదాచిన కడియాల్ని తీసి మాణిక్యాం చేతిలో పెట్టాడు.

మాణిక్యాం కళ్లలో తళుకులు కదిలాయి. తన కళ్ళను తనే నమ్మలేకుండా ఉంది, తెల్లగా మెరుస్తున్న మెలికల కడియాలు చూస్తూంటే. రెండుమూడుసార్లు కడియాలను కిందకూ పైకీ తిప్పుతూ పరీక్షప్రారంభించింది. చివరకు పూర్తి నమ్మకం కల్గానే భర్తవంక చూసింది.

రామిగాడి పెదవులమీద చిరునవ్వు తొణికిసలాడుతున్నది. కళ్లు మాణిక్యాంను ధీమాగా ప్రశ్నిస్తున్నాయి!

"రామిగాడంటే యేమనుకున్నావు? అలాంటి ఇలాంటి అల్లాటప్పాగాడనుకున్నావు గదూ?"

మాణిక్యాంకు అమితానందం కలుగుతున్నా, రామిగాడు ఊహించినట్టు, సంతోషంతో తనను కావిలించుకోలేదు సరిగదా కనీసం తనకు కృతజ్ఞతనైనా చూపకుండానే కడియాలను కాళ్ళను పెట్టుకుంటున్నది. రామిగాడి అంత ఉత్సాహం మంచుగడ్డలా కరిగిపోయింది.

"చూశారా బాబూ, ఆ ఎండి కడియాలు!" అన్న కోటిగాడి మాటలతో రామిగాడు వెనక్కి తిరిగి చూశాడు. ఒక కాలుకు కడియాన్ని బిగించి ఇంకో కాలుకు బిగించటంలో మునిగివున్న మాణిక్యాంకు వెన్నుమీద బలంగా చరచినట్లయింది. పైకి తలెత్తి చూసింది. ఎదురుగా కోటిగాడు, మీసం మెలిపెడుతూ విషపునవ్వు నవ్వుతున్నాడు. ప్రక్కనే యజమాని బుచ్చయ్యగారు వుగ్రుడై నిల్చునివున్నాడు. ఆ ప్రక్కనే యమదూతల్లాగా యిద్దరు పోలీసులు చేతుల్లోని లాఠీలను నిమురుతూ నించున్నారు.

రామిగాడి కిదంతా ఏమీ అర్థంకావటంలేదు. తల దిమ్మెత్తిపోయింది. తను నిలుచునివున్న భూమి తన కాళ్ళక్రిందనుంచి తప్పుకున్నట్లున్నది. కళ్ళు మసక కమ్ముతున్నాయి. అవమానంతో, దుఃఖంతో చూస్తున్న మాణిక్యాం కళ్లు రామిగాణ్ణి బెదరకొట్టాయి. తల వంచుకున్నాడు. ఆ నల్లని కాళ్ళకు వున్న తెల్లని కడియాలు! ఇంకేమీ అతని కళ్ళకు కన్పించటంలేదు.

వీపుమీద బలంగాపడ్డ లాఠీదెబ్బకు బాధగా మూల్గేడు రామిగాడు. మాణిక్యాం పోలీసులకు అడ్డుపడుతూ ఏడుస్తున్నది. అందులో ఒకడు మాణిక్యాం కాళ్ళకువున్న కడియాలు లాగుతుంటే రామిగాడికి లాఠీదెబ్బలవల్ల కలిగే బాధకంటే వెయ్యిరెట్లు బాధ కలుగుతోంది.

బుచ్చయ్యగారు ఏదో తిడుతున్నారు. కాని రామిగాడికి ఆ మాటలేమీ విన్పించటం లేదు. రామిగాడు మాట్లాడే స్థితిలో కూడా లేడు. లాఠీ వంటిమీద నాట్యం చేస్తున్నది.

రామిగాడ్ని కావలించుకుని ఏడుస్తున్న మాణిక్యాంను ఒక పోలీసు వెనక్కి నెట్టాడు. పడిపోతున్న మాణిక్యాంను రెండు చేతుల్తో పట్టుకొని కోటిగాడు కొంటెగా చూస్తూ, ఒక చిలిపినవ్వు నవ్వాడు. రామిగాడు ఒక్క ఊపుతో పోలీసుల్ని వదిలించుకుని, కోటిగాడి జుట్టు పట్టుకున్నాడు. కాని వెంటనే బలంగా వీపుమీద పడ్డ లాఠీ దెబ్బతో రామిగాడు 'అబ్బా అంటూ కూలబడ్డాడు.

* * * *

రామిగాడ్ని ఆ రాత్రంతా రిమాండులో ఉంచారు పోలీసులు. లాఠీ దెబ్బల బాధకంటే తను చేసిన తప్పేమిటో తెలియక బాధపడుతున్నాడు రామిగాడు. తను కొన్న సౌలికల కడియాలకూ, బుచ్చయ్యగారికీ ఉన్న

సుబాధ మీదో రాత్రంతా ఆలోచించినా తెలియలేదు. కోడిగాడి పాత్ర అంతకంటే అర్థం కాలేదు.

రెండవరోజు మేజిస్ట్రేట్ కోర్టులో తెలిసింది. తను రామయ్యగారింట్లో వెండి పళ్ళెం దొంగలించాడట. దానికి నిదర్శనంగా కడియాలుకూడా దొరికినవి కాబట్టి ఆరు నెలలు శిక్ష విధించారు. రామిగాడికి తన మాటల్లో ఎవరికీ నమ్మకం కలగదని తెలిసి మారు మాట్లాడలేదు.

* * * * *

ఆరు నెలల శిక్షా యిట్టే అయిపోయింది. రామిగాడ్ని విడుదల చేశారు. సరాసరి రైలు దిగి ఇంటికి బయలుదేరాడు. యీ ఆరునెలల జైలు జీవితానికి కారణమైన సంఘటనలు ఒకటొకటే అతణ్ని వేటగాడి కాఠిన్యంతో వెంబడిస్తున్నాయి.

తను సరాసరి ఇంటికెళ్తాడు. మాణిక్యం తనను బాగా చూస్తుందా? తను జైల్లోవున్న ఈ ఆరునెలల్లో చూసేందుకు ఒక్కసారి మాత్రం వచ్చింది. అది తన్ను చూట్టానికి కాదు, తనకు జరిగిన అవమానానికి తన్ను నిందించటానికే! తను దొంగతనం చేయలేదని ఎంత చెప్పినా మాణిక్యం నమ్మలేదు. అవును, ఎలా నమ్ముతుంది? చిన్నతనంనుంచి ఎంతో నమ్మకంగా, వళ్ళు దాచుకోకుండా రెక్కల కష్టం చేయించుకున్న బుచ్చయ్యగారికే తనమీద అనుమానం కలిగింది! దానికి కారణం అర్థం కావటంలేదు. అంతా కోటిగాడి ఎత్తేనేమో! బుచ్చయ్యగారికి, ఇంకా ఆ ఇంట్లోవున్న అందరికి తనంటే చాలా నమ్మకం, ప్రేమకూడా. నెలలకొద్దీ ఊరికెళుతున్నా అమ్మగారు ఇంటి భారమంతా తనమీద వేసి నిశ్చింతగా ఉండేది. సామాను గది తాళం చెవులు ఎప్పుడూ తన దగ్గరనే ఉండేవి. ఇందువల్లే కోటిగాడికి బహుశా తనంటే కోపమేమో. ఎప్పుడూ తనకు బాధ కలిగించేలా మాట్లాడేవాడు.

తనను అంత దయగా చూసిన బుచ్చయ్యగారు ఇలా మారిపోవటానికి కోటిగాడు కారణం కాదుగదా? ఈ అనుమానం కల్గగానే రామిగాడి హృదయం భయంతో కంపించి పోయింది. వాడు తనను ఎందుకిలా క్రూరంగా వెంబడిస్తాడు? వాడినుంచి తప్పించుకోవటం ఎలాగ?

పువ్వు లమ్మిన ఊళ్లో కట్టెలెలా అమ్ముతాడు? ఊళ్లో తలెత్తుకుని తిరిగే యోగ్యత ఇంక తనకు లేదు. రేపు ప్రొద్దుటికి మాణిక్యంతో చాలా దూరం... వెళ్ళిపోతాడు.

ఇంటిముందు ఆగగానే రామిగాడి వళ్లు ముచ్చెమటలు పోసినై. ఇంటి తడికి వేసివుంది పైన తాటాకులు లేచిపోయాయి. ఆ ఇల్లు చూస్తేనే దాదాపు కొద్ది నెలల నుంచి మానవమాత్రు లెవరూ నివసిస్తున్నట్టు లేదు.

రామిగాడు ఇంటిముందు మట్టిలోనే కూలబడ్డాడు. తన మాణిక్యం ఏమయినట్టు? వియోగ దుఃఖంతో మరణించిందా? లేక తిండికి జరక్క ఎక్కైనా పోయిందా? ఆ పైన ఆలోచించలేక పోయాడు. 'మాణిక్యం' అంటూ పెద్దగా ఒక కేక పెట్టాడు. బిగ్గరగా ఏడవ బుద్ధి అవుతోంది.

కొంత సేపటికి తేరుకుని తన ఆలోచనలకు తనే సిగ్గు పడ్డాడు. తను అలా ఎందుకు శకున పక్షిలాగా అనుకోవాలి? పుట్టింటికి పోయి ఉండ కూడదూ?

ఇంతలో ఎవరిదో పద ధ్వని రామిగాడి చెవుల పడింది. వెనక్కు తిరిగి చూశాడు బుచ్చయ్యగారు!

"నీకు చాలా అన్యాయం చేశారా రామిగా!" అన్నాడు బుచ్చయ్య గారు. ఆయన కళ్ళల్లో దయ ఉట్టి పడుతోంది.

రామిగాడు జవాబు చెప్పలేకపోయాడు. ఏదో గొంతుక అడ్డుపడి నట్టయింది. మళ్ళీ బుచ్చయ్యగారే అన్నాడు!

"కోటిగాడి మాటలు నమ్మి, నీ బ్రతుకంతా పాడుచేశాను. నువ్వు జైలుకెళ్ళిన మూడో నెలలోనే, వాడు దానితో యెటో లేచిపోయాడు. వెండి కంచం దొంగిలించింది వాడేనన్న సంగతి తరువాత తెలిసింది!"

రాముగాడు నిలువు గుడ్లేసి చూస్తున్నాడు. అందరితోపాటు మాణిక్యం కూడా తను వెండి పళ్లెం దొంగిలించాడని పూర్తిగా నమ్మిందన్న మాట!

"ఒకసారి శిక్ష పడ్డాక ఇక దానికి తిరుగు లేదుకదా. అందుకే, ఏం చేయలేక ఊరుకున్నాను. రా, తిరిగి పనిలోకి వచ్చెయ్. మాణిక్యం పోతే మరొకతె."

రామిగాడు ఓ పిచ్చినవ్వు నవ్వాడు.

"కోటిగాడు దానికి మెలికల కడియాలు కొనిపెట్టుంటాడు. అది వాడితో లేచి పోయింది. నేను కష్టపడి దాచిన ముప్పైయ్యారు రూపాయిలూ...ఆరునెల్లు జైలూ!"

రామిగాడు జుట్టు పీకుతున్నాడు. బుచ్చయ్యగారి కేసీ, ఇంటికేసీ శూన్యంగా చూశాడు.

"కోటిగాడు... మెలికల కడియాలు...మాణిక్యం...అహ్హా!"

ఒకటే నవ్వు. తిరిగి తిరిగి అవే మాటలు. దగ్గరకొచ్చి భుజంమీద చేయి వేసిన బుచ్చయ్యగారిని తొలగ తోసుకుని, విల్లునుంచి వెలువడిన బాణంలా రామిగాడు అక్కడినుంచి పరిగెత్తాడు.

(ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక 1953)